

Column

NICO DIJKSHOORN

Verliezen

*Eigenlijk is willen winnen
volkomen onzinnig.*

Iedereen om mij heen wil winnen. De Postcode-loterij, de oorlog, het beste gedicht met als hoofdpersoon een kikker met drie ogen, *Idols*, de Europa Cup of de verkiezingen. Ik zelf houd juist erg van verliezers.

Een man met een schilderij in zijn handen en zijn vrouw ernaast. 'We hebben dit ooit gekregen van iemand die zei dat hij van adel was en die zei dat het via Argentinië vanuit Duitsland in Chili terecht was gekomen en volgens die man ging het om miljoenen, dus ja, dan is het wel jammer dat de geschatte waarde van dit werk rond de 6 euro ligt. Maar ik heb gelukkig mijn Marjan. Hè, Marjan?'

Ik vind televisievrouwen met rode wangetjes, die net zijn weggestuurd door een geile buitenlandse boer, het allerliefst. 'Ik zelf voelde wel een klik. Maar goed, zo gaat dat. Ik wens die hoer voor wie hij nu heeft gekozen veel geluk. Dat ze mag sterven tussen Canadese schapen.'

Het is een **mondiaal verschijnsel**, alleen maar genoeg nemen met winst. Tijdens de mislukte Oscaruitreiking voor de beste film werd nog eens duidelijk hoe ridicul het is, een eerste of tweede plek aanwijzen als het om kunst gaat. Alle mensen in de zaal zaten al te applaudiseren voor *La La Land*, maar klaptten net zo hard hun handen stuk voor de andere winnaar. Het gaat om het applaus, een stuk metaal in je handen hebben en dat zegevierend omhoog kunnen houden.

De World Press Photo wordt de laatste jaren te veel gewonnen door foto's van dode verliezers

Ik stond enkele maanden geleden voor een koperen beeld. De kunstenaar kwam naast me staan. We keken samen naar zijn werk. Hij zei: 'Zesde geworden.' Ik vroeg hem wie er in de jury zaten: 'De dochter van de bakker en een invalide jongen.'

Donald Trump heeft deze week gezegd dat Amerika weer eens oorlogen moet gaan winnen. En inderdaad, dat wordt weer eens een keertje tijd. Ziet er niet uit, dat geoorlog van de Amerikanen. Ik denk dat Trump voor alle Texanen spreekt als hij zegt dat er eindelijk weer eens een Amerikaanse soldaat heel fotogeniek voorover in het zand moet vallen. De World Press Photo wordt de laatste jaren te veel gewonnen door foto's van dode verliezers.

Een **grondoorlog winnen**, daar dromen Amerikanen van. Dat je, zwaaiend boven op een tank, de hoofdstad binnenrijdt en dat iedereen van je houdt en dat je twee jaar later opeens 39 kinderen in Kabul hebt. Winnen en je dan laten toejuichen, vraag maar aan Alexander Pechtold hoe goed dat voelt.

Hij stond na het gewonnen verkiezingsdebat te stralen. Fijn dat de kijkers hem hadden laten winnen. Ik zag diezelfde Pechtold een jaar geleden vlak voor mij zitten bij DWDD. Hij kwam iets vertellen over zijn grote liefhebberij: hout sprokkelen. Met zijn eigen bijl. Stukje boomstam neerleggen, de korte aanloop, bijl boven het hoofd en dan pang, klieven.

Pechtold had daar niets mee gewonnen. Het was hij, zijn bijl en dat hout. Er zat geen jury naast. ('Ik zag bij de derde klap een lichte aarzeling. Jammer.') Pechtold leek mij daar gelukkig met bijna niets. Zoals hij nu na het debat ook gelukkig was met niets, want een politicus kan niet winnen.

Als politicus doe je en zeg je wat je vindt. Dertig zetels of twee. Je kunt nooit verliezen. Zo was het ooit, maar nu al lang niet meer.

De bron

INTERVIEW PETRA STIENEN

Wie of wat zette je leven op het juiste spoor? In een serie interviews vraagt Sacha Bronwasser mensen naar hun inspiratiebron. Arabist, oud-diplomaat en schrijfster **Petra Stienen** (51) kwam na een verrassend verlopen blind date op een nieuw spoor.

Door **Sacha Bronwasser** Foto **Marijn Scheeres**

Van het pad

'Gisteravond hield ik een lezing in Eersel, over 'de stem van de ander'. 350 mensen kwamen daarop af. Dat vind ik al bijzonder: van geboren Eerselaren tot Syrische, Irakese en Eritrese vluchtelingen. Daar las ik, zoals altijd, een stukje voor over de Syrische verzetsheld Razan Zaitouneh en ik vroeg wie haar kende. Alle Syriërs in de zaal knikten. Zij is de Hannie Schaft van Syrië, vertel ik dan, en die vergelijking resoneert bij de Nederlandse vijftigers in de zaal. Die weten wie dat is en zien dan jonge Syriërs die hún Hannie Schaft erkennen. Ik laat foto's zien, vertel dat Razan, haar man en twee collega's drie jaar geleden zijn ontvoerd en dat ik blijf voorlezen tot ik weet waar ze is. Daarmee vertel ik impliciet wat dictatuur is, wat de moed van een individuele vrouw betekent, en ik verbind het aan onze eigen geschiedenis. Dat raakt mensen op een andere manier dan cijfers en statistieken. Het raakt ze in hun hart.

'Ik kan ook feiten opdiepen, over mensenrechten praten. Maar ik heb ontdekt dat het de nieuwsgierigheid naar de ander is die mij drijft. Dat ik het genuanceerde verhaal zoek en dat ik het klein wil houden. Daar blijkt een enorm verlangen naar te zijn: mensen willen van mij geen feitelijke analyse, die krijgen ze al in de krant. Ze willen van mij bijvoorbeeld horen hoe het is om in Caïro over straat te gaan; verhalen over de veelkleurigheid van een wereld die zij niet kennen, vanuit ontmoetingen met mensen zoals zij zelf. Dat is een ander, vaak hoopvoller verhaal. En een veel speelsere benadering. Ik heb mezelf echt permissie moeten geven dát te gaan vertellen.'

'Tien jaar geleden zat ik nog in de diplomatie, maar ik was ook mijn eerste boek aan het schrijven. Ik wor-

stelde met allerlei vragen; wat had ik nou helemaal bereikt? In mijn omgeving voelde ik: wat is zij nou aan het doen? Wie denkt zij dat ze is? Veel vrouwen hebben dat, het *imposter syndrome*: kan ik dit wel, val ik niet door de mand?

'In dezelfde tijd had een vriendin van mij een blind date geregeld voor een vriend van haar, Maximiliaan Winkelhuis. Om het niet al te ongemakkelijk te laten zijn was ik ook uitgenodigd. Met de beoogde man - Max houdt van mannen - werd het niks, maar wij waren het succes van de blind date. We raakten helemaal in een soort verliefderigheid. Hij zat mij helemaal op te drinken, zo van: vertel

VLUCHT NAAR VOREN

Petra Stienen (51, Roermond) is zelfstandig adviseur, arabist en politicus. Ze schreef twee boeken over de Arabische wereld (in 2008 en 2012) en trad vanaf het uitbreken van de golf van revoluties aldaar veelvuldig op in de media. Als diplomaat werkte Stienen in Egypte en Syrië. Na haar werk voor Buitenlandse Zaken en enkele jaren in het bedrijfsleven geeft zij sinds 2011 lezingen en strategisch advies op het gebied van beeldvorming en communicatie, leiderschap en diversiteit. De aflevering van *Het Mooiste Meisje van de Klas* die over haar werd gemaakt (januari 2012) vertelde nog een ander verhaal: dat van een moeilijke jeugd en de vlucht naar voren via het onderwijs. Haar Limburgse achtergrond werd onderwerp van haar derde boek *Terug naar de Donderberg*. Petra Stienen is een dag per week senator voor D66. Het interview had plaats in een koffiëbar op Schiphol.

meer, wat bijzonder. Bij Buitenlandse Zaken voelde ik me in die tijd onzeker, ik dacht: ik ga hier buiten de lijntjes kleuren. Terwijl hij zei: lijntjes, hoezo lijntjes? Kleur! Laat zien!

'Ik wist dat hij coach was en ging bij hem langs. Hij heeft zijn praktijk in Broek in Waterland. Ik dacht nog: tjeez, Broek in Waterland. Met de trein, met de bus - ik rijd geen auto - en dan kom je ineens in een heel Hollands landschap. Ik liep daar terwijl ik een boek aan het schrijven was over de Arabische lente. Dat tuinpad op... en mijn hart ging open.

'Ik wist meteen: dit is een plek met wat je 'geluksenergie' kunt noemen. Het verlangen te mogen zijn wie ik wilde zijn werd er gevoeld. Door zowel de persoon van Maximiliaan als die plek, dat Hollandse licht, dat tuinpad, dat kantoortje, al die groene energie om me heen.

'Als ik min of meer keurig op het pad was gebleven waar ik op zat, bij Buitenlandse Zaken, was ik misschien wel ambassadeur geworden. En dat was ook heel mooi geweest. Maar ik dacht toen toch echt: ik moet ervan af.

'Eerst was Max mijn coach, ik heb jaren met regelmaat bij hem sessies gevolgd. Hij begeleidde mij bij het verlangen schrijver te worden, mijn eigen stem te vinden. Later bij media-optredens, tot en met een groot debat voor de BBC. Daarna, pas na het coachingstraject, zijn we echt bevriend geraakt. Ik ging op dat huis passen in zijn vakantie, zat er soms weken alleen, gelukkig te zijn in dat Hansje Brinker-landschap. Ik heb er mijn tweede en derde boek geschreven.

'Pas onlangs heb ik dozen uitgekapt die er nog stonden sinds mijn verhuizing uit Damascus. Alle spullen herinnerden me aan de jonge vrouw die ik toen was, begin 40, met heel veel 'mag niet' om zich heen. Veel zwaarte, veel conventies. Veel stemmen van mijn omgeving, van mezelf ook. Ik voel me nu speelser en lichter. Dat is de energie van Broek in Waterland.'

Bron: Maximiliaan Winkelhuis

Maximiliaan Winkelhuis (58) is managementcoach en communicatie- en leiderschapstrainer. Aan de telefoon: 'Petra zat links van mij bij een diner en ja, daar gebeurde wat. Het was magie. Heel zelden kom je iemand tegen van wie je merkt: ik

snap jou, jij snapt mij. Binnen vijf minuten hadden we het over hoe iemand ruikt, hoe je geur ervaart. Dat niveau van intimiteit bereik je soms pas na jaren. Ik dacht: ik heb een nieuwe vriendin gevonden. Maar ze vroeg me tot mijn verras-

sing of ik haar wilde coachen. Vriendschap is dan uitgesloten – dat kwam er pas later van. De gedachte 'wat als ik geen diplomaat meer zou zijn?' speelde toen al bij haar. Ik hoefde de poort alleen maar verder open te zetten.'

'Straks vlieg ik naar Londen voor een conferentie. Ik ben dol op die stad, het is de stad waar ik politiek volwassen ben geworden. In 1990 studeerde ik er aan de School of Oriental and African Studies en daar realiseerde ik me voor het eerst dat ik in een volledig witte omgeving, namelijk Leiden, had gestudeerd. Ineens moest ik door de ogen van Palestijnen, Oegandezen, Irakezen gaan kijken; mijn buurvrouwen op de campus kwamen uit India en Zimbabwe. Ik besepte dat Nederland een fantastisch land is, maar dat onze maat niet de maat der dingen is. Daar raakte ik nieuwsgierig naar de stem van de ander, naar de waarde van verschillen tussen mensen.

'En ik weet, als jij dit opschrijft, dat er mensen zijn die denken: daar heb je haar weer, veel te naïef, die Stienen kent de hardheid van de wereld niet. Ik heb toch al die opgewekte uitstraling, dat goede gemoed. Maar dit zijn de verhalen die ik wil vertellen, terwijl ik echt wel weet dat er verschrikkelijke dingen in de wereld gebeuren. Deze Razan Zaitouneh, over wie ik vertelde, ken ik persoonlijk. Ze is ontvoerd, misschien wel vermoord, het is verschrikkelijk. De enige manier om haar bestaan en dat van talloze anderen te erkennen is door erover te blijven vertellen.

'Door te delen dat er heel veel mensen zijn zoals zij, vol moed om het anders te doen. Ver weg in Egypte en Syrië, maar ook dichterbij. Op de Donnerberg in Roermond, waar ik vandaan kom, of in de Schilderswijk bij mij om de hoek in Den Haag. Mensen die hun wereld willen veranderen, vol optimisme, ook in de moeilijkste omstandigheden – daar vertel ik over in zalen in Sittard, in Bovenkarspel, in Eersel. Dat had ik tien jaar geleden niet kunnen bedenken.'

Petra Stienen in Broek in Waterland.
Foto Marijn Scheeres